

Anne Frank ja hänen päiväkirjansa

Annelies Marie "Anne" Frank syntyi juutalaiseen perheeseen 12.6.1929 Frankfurt am Mainissa, Saksassa. Frankin perhe pakeni kansallissosialistien aloittamia juutalaisvainoja Alankomaihin vuosina 1933–1934. Annen isän, ensimmäisessä maailmansodassa Saksan armeijassa ansioituneen veteraanin **Otto Frankin** yritys sijaitsi Amsterdamissa, jossa Frankin perhe myös enimmäkseen asui. Saksa valtasi Alankomaat toukokuussa 1940, jonka jälkeen juutalaisten vapauksia ja oikeuksia alettiin sielläkin rajoittaa rajusti. Otto Frank yritti hankkia perheelleen viisumit ja muuttaa Yhdysvaltoihin tai Kuubaan, mutta epäonnistui.

Elämää piilopaikassa

Frankit piiloutuivat vainoajiltaan Otto Frankin yrityksen toimiston salahuoneeseen 6. heinäkuuta 1942. Salahuoneen sisäänkäynti oli piilotettu kirjahyllyn taakse. Frankin nelihenkisen perheen lisäksi salahuoneessa piileskeli neljä muuta ihmistä, yhteensä kahdeksan henkeä: Otto, **Edith**, **Margot** ja Anne Frank, hammaslääkäri **Fritz Pfeffer**, **Hermann** ja **Auguste van Pels** sekä heidän poikansa **Peter**. Päiväkirjassaan Anne käytti salahuoneen asukkaista salanimiä; hänen isänsä oli "Pim", hammaslääkäri Pfeffer "Dussel" ja van Pelsit "van Daaneja".

Anne Frank sai päiväkirjan 13-vuotislahjakseen. Ensimmäinen merkintä on päivätty kaksi päivää syntymäpäivän jälkeen 14.6.1942. Päiväkirja osoittautui tärkeäksi hänelle piilopaikassa, jossa piti elää hiljaa ja kaikin tavoin huomaamattomasti, varsinkin päiväsaikaan, kun toimistossa työskenneltiin. Osa yrityksen työntekijöistä tiesi piilopaikasta, ja he toimittivat piileskelijöille ruokapaketteja ja muuta tarpeellista.

Annen viimeinen päiväkirjamerkintä on elokuun ensimmäiseltä päivältä vuonna 1944. Gestapo pidätti piileskelijät 4. elokuuta 1944 – mahdollisesti ilmiannon perusteella – ja heidät vietiin keskitysleireille. Ilmiantajan henkilöllisyyttä ei ole tähän päivään mennessä saatu selville.

Salahuoneen kahdeksasta piileskelijästä seitsemän kuoli natsien keskitys- tai tuhoamisleireillä vuosina 1944–1945. Anne Frank kuoli 15-vuotiaana Saksassa Bergen-Belsenin keskitysleirillä helmimaaliskuussa 1945, ainoastaan noin kaksi kuukautta ennen Saksan antautumista ja keskitysleirien vapauttamista. Salahuoneen piileskelijöistä ainoana hengissä selviytyi Otto Frank, joka pääsi pois Auschwitz-Birkenausta neuvostojoukkojen vapautettua leirin vangit 27.1.1945.

Päiväkirjasta kansainväliseksi menestystarinaksi

Kuultuaan omaistensa kuolemasta Otto Frank sai haltuunsa Annen päiväkirjan työntekijältään **Hermine "Miep" Giesiltä**, joka oli pelastanut sen salahuoneesta piileskelijöiden pidätyksen jälkeen. Itse asiassa Anne Frank oli kirjoittanut kaksi versiota päiväkirjasta. Kun Anne oli kuullut radiosta, että sota-aikojen päiväkirjoja aiotaan kerätä dokumenteiksi sota-ajasta, hän kirjoitti alkuperäisen päiväkirjansa pohjalta irtopapereille uuden version vuonna 1944.

Tultuaan vakuuttuneeksi päiväkirjan historiallisesta todistusarvosta, Otto Frank kirjoitti muistiinpanot puhtaaksi, yhdisteli kahta eri versiota ja editoi tekstistä pois sellaisia kohtia, joita hän piti perheelleen liian henkilökohtaisina tai tavallisille lukijoille liian arkipäiväisinä.

Anne Frankin päiväkirjamerkinnot julkaistiin alun perin Otto Frankin editiona vuonna 1947 nimellä *Het Achterhuis. Dagboekbrieven 14 Juni 1942 – 1 Augustus 1944*. Englanniksi teos julkaistiin vuonna 1952, mistä alkoi sen kansainvälinen menestystarina. Tähän päivään mennessä päiväkirja on käännetty yli 70 kielelle, ja sen pohjalta on tehty lukuisia dokumentti- ja fiktioelokuvia sekä teatteriesityksiä. Suomeksi *Anne Frankin päiväkirja* on julkaistu kahtena versiona: *Nuoren tytön päiväkirja* (Tammi, 1955, suom. Eila Pennanen) sekä *Päiväkirja: 12. kesäkuuta 1942 - 1. elokuuta 1944* (Tammi, 2002, suom. Anita Odé). Jälkimmäinen suomennos perustuu täydennettyyn versioon, jossa on mukana edellisestä versiosta pois jätettyjä kohtia.

Monet holokaustin kiistäjät, kuten **Robert Faurisson**, ovat väittäneet Anne Frankin päiväkirjaa tekaistuksi. Alkuperäisten Anne Frankin päiväkirjojen kriittinen ja tekninen tutkimus ovat kuitenkin osoittaneet ne aidoiksi.

Anne Frankin syntymästä tuli 12.6.2020 kuluneeksi 91 vuotta.